

TERVISEAMET

Jaanus Uiga
Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee
Suur-Ameerika 1
15006, Tallinn

Teie 24.01.2025 nr 21-1/25/238-3

Meie 19.02.2025 nr 9.4-3/25/11756-5

**Energiamajanduse arengukava aastani
2035 keskkonnamõju strateegilise
hindamise aruande esitamine
kooskõlastamiseks**

Lugupeetud Jaanus Uiga

Olete esitanud Terviseametile kooskõlastamiseks Energiamajanduse arengukava aastani 2035 keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande. Palusite eelnevalt 13.11.2024 kirjas nr 21-1/24/1181-19 tagasisidet nii ENMAK 2035 aruande eelnõu, kui muude mõjude hindamise dokumentide osas. Terviseamet esitas tagasiside aruande eelnõule ja sellega seonduvatele dokumentidele 09.12.2024 e-kirjas nr 9.1-1/24/11756-2. Saadetud tähelepanekud olite võtnud teadmiseks. Alljärgnevalt esitame oma tähelepanekud ja nõuded aruande täiendamiseks.

Aruande eelnõus lk 61 on märgitud:

„ENMAK 2035-ga kaasnevatest võimalikest mõjudest on märkimisväärne peamiselt tuulikutega kaasnev häiring, nagu müra, vibratsioon ja visuaalne mõju. Tervisekahjustuste vältimiseks on kehtestatud normid^{98;99}. Normidest väljaspoole jääv häiring üldiselt kompenseeritakse arendaja ja kohalike vahelise läbirääkimise tulemusena.“

1. Palume täpsustada õigusakti viide

Märkus 98 ja lk 95 punkt 97 viitavad ekslikult Sotsiaalministri 04.03.2002 määrusele nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“. Tuulikute müra hindamisel tuleb lähtuda:

- Atmosfääriõhu kaitse seadusest ja
- Keskkonnaministri 16.12.2016 määrusest nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“.

Palume vastavad viited korrigeerida.

2. Terviseamet ei nõustu aruandes esitatud väitega:
„Normidest väljaspoole jääv häiring üldiselt kompenseeritakse arendaja ja kohalike vahelise läbirääkimise tulemusena.“ Leiname, et normidest väljapoole jäävad häiringud tuleb vältida.

Palume arvestada, et:

- Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 10 kohaselt tuleb keskkonnaohtu vältida. Keskkonnaohtu või olulist keskkonnahäiringut võib taluda ainult siis, kui:

- Tegevus on vajalik ülekaaluka huvi tõttu;
- Puudub mõistlik alternatiiv;
- Keskkonnaohu või olulise keskkonnanäringu vähendamiseks on rakendatud vajalikud meetmed.
- Sama seaduse § 11 sätestab ettevaatuspõhimõtte, mille kohaselt tuleb keskkonnariski minimeerida asjakohaste ettevaatusmeetmete abil.
- Sama seaduse § 12 sätestab, et keskkonnanäringu, -ohu, -riski või -kahju kulud kannab nende põhjustaja, kui seadusest ei tulene teisiti.

Sellega seoses Terviseamet palub, et aruandes lk 61 muudetakse sõnastust järgmiselt:

- Kompenseerimist võib kaaluda ainult viimase alternatiivina, kui:
 - Puudub mõistlik alternatiiv;
 - On rakendatud kõik vajalikud meetmed vastavalt KeÜS-i ettevaatuspõhimõttele;
 - Häiringu vältimine ei ole muul viisil võimalik.

Palume tekstis täpsustada, et kompenseerimine ei ole eelistatud meede, vaid seda kaalutakse üksnes juhul, kui muud lahendused ei ole rakendatavad.

3. Palume lisada aruandesse lk 61 selgesõnaline viide müra sihtväärtuste soovitusliku rakendamise kohta.

Tuulikutest lähtuva müra hindamisel lähtutakse hea planeerimistava kohaselt kõige rangemast elamualadele kehtivast tööstusmüra nõudest – öine sihtväärtus on 40 dBA elamualal. Perspektiivsete mürahäiringute vältimiseks soovitame uute tuuleparkide planeerimisel aluseks võtta müra sihtväärtused päevasel ja öisel ajal.

4. Palume aruandes täpsustada, et tuulikute infraheli hindamisel järgitakse Sotsiaalministri 06.05.2002 määruses nr 75 „Ultra- ja infraheli helirõhutasemete piirväärtused ning ultra- ja infraheli helirõhutasemete mõõtmine“ toodud nõudeid ja meetodikat.
 - Infraheli piirväärtus elamutes ja ühiskasutusega hoonetes on 85 dB (LpG,eq,T).

Terviseamet koostab aruande juhul, kui arvestatakse toodud märkustega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Keskkonnatervise osakonna juhtaja